

Valsts zemes
dienests

Jaunais kadastrālās vērtēšanas cikls: izmaiņas kadastrālajās vērtībās

Nekustamā īpašuma nodokļa problēmas un to iespējamie risinājumi

Latvijas Pašvaldību savienības Finanšu un ekonomikas komitejas sēde

2016.gada 26.aprīlis

Valsts zemes
dienests

Jaunais kadastrālo vērtību piedāvājums

MK noteikumu projekts «Noteikumi par kadastrālo vērtību bāzi 2018.-2019.gadam» nodrošina:

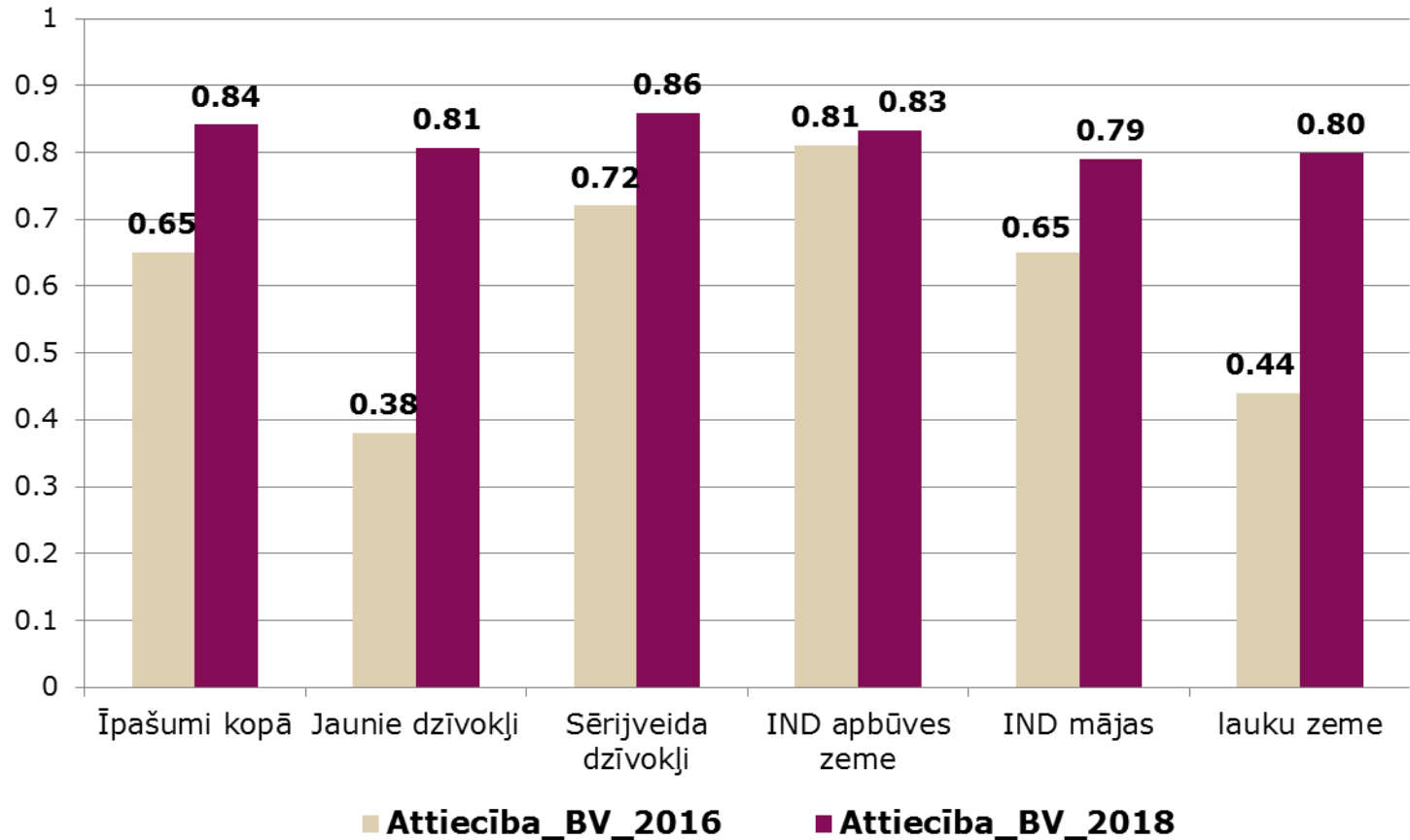
- vienā teritorijā būtiski dažādiem īpašumiem ir būtiski atšķirīgas kadastrālās vērtības;
- labāku kadastrālo vērtību atbilstību nekustamā īpašuma tirgum visos segmentos, t.sk.:
 - «Parastajiem» īpašumiem – sērijveida dzīvokļiem un savrupmājām;
 - Jaunām savrupmājām izdalītos ciematos;
 - «Jauno projektu» dzīvokļiem;
 - «Patiesi ekskluzīvajiem*» īpašumiem.

* kadastrālās vērtības aprēķinā netiek iejauta objekta ekskluzīvā (īpašā) apdare un iekārtas tajā

Valsts zemes dienests

Kadastrālo vērtību atbilstība

2013.g.-2015.g.1.jūnija darījumu attiecība ar spēkā esošo kadastrālo vērtību (attiecība_BV_2016) un prognozēto kadastrālo vērtību (attiecība_BV_2018)

Kā projekts risina?

(1) Izmaiņas kadastrālās vērtēšanas modeļos

Daudzfunkcionālām ēkām–dzīvokļiem
«jaunajos projektos»

- Kritērijs vērtības diferencēšanai – ēkas vecums
- «Jaunais projekts» – pēc 2000.gada ekspluatācijā nodota ēka
- Valstī ~ 1000 daudzdzīvokļu mājām ar ~32 000 dzīvokļu (pārsvarā Rīga, Jūrmala, Pierīga)

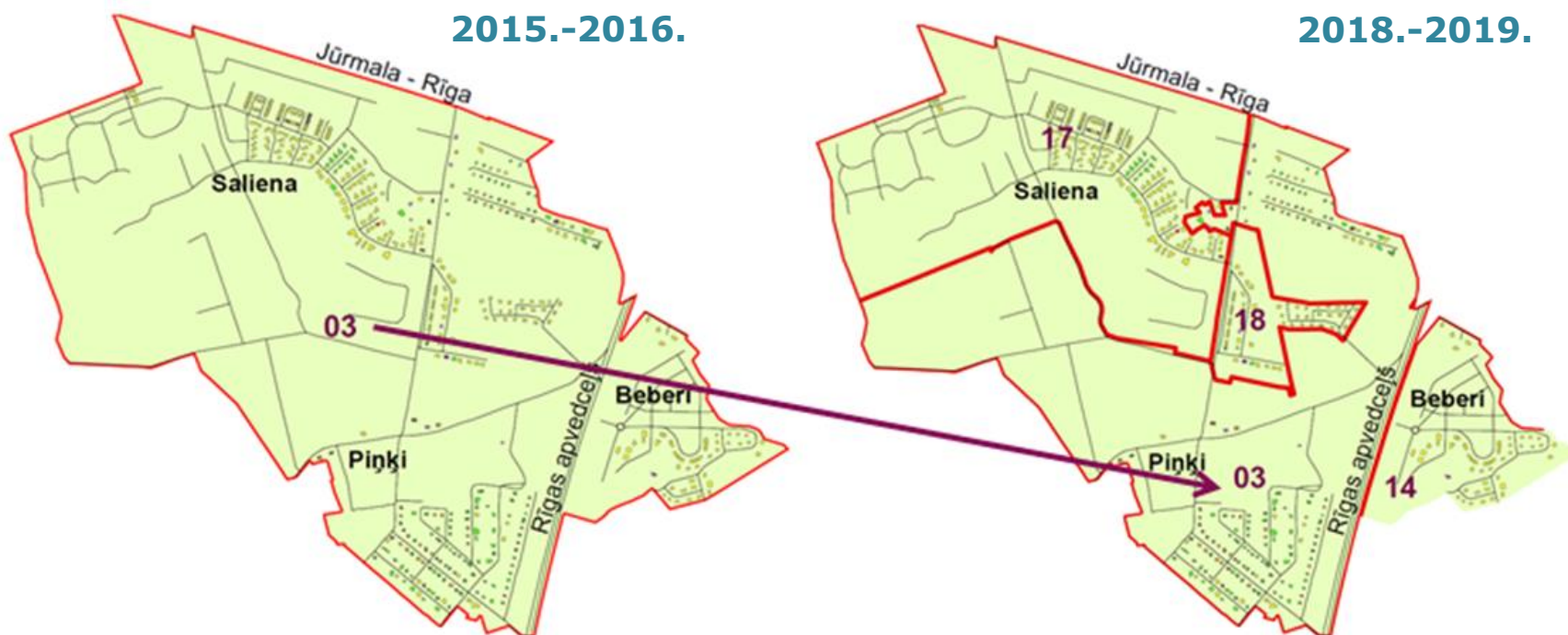
Kultūrvēsturiskie apgrūtinājumi
ēkām un zemei

- **Ēkām** apgrūtinājumu piemēros, ja fiziskais nolietojums būs > 30%
- Valstī ~4 000 kultūrvēsturisko ēku kadastrālā vērtība pieaugs ~670 ēkām, t.sk. 267 dzīvojamām mājām
- **Zemes** izmaiņas attieksies uz ~ 15 000 zemes vienībām:
8 500 pilsētās, 6 500 laukos

Kā projekts risina?

(2) Izmaiņas dzīvojamo māju apbūves vērtību zonējumā

Individuālās apbūves zemei izdalītas jaunas vērtību zonas (184) jauno savrupmāju ciematos

Valsts zemes
dienests

Kadastrālo vērtību kopsummu izmaiņas

Nekustamo īpašumu grupa	KV kopsumma 2016., EUR	KV kopsumma 2018./2019. EUR	Izmaiņas
Dzīvojamās apbūves	17,4 mljrd.	23,6 mljrd.	+ 36%
Komercdarbības un sabiedriskās apbūves	5,5 mljrd.	7,0 mljrd.	+ 27%
Rūpniecības apbūves	2,5 mljrd.	2,7 mljrd.	+ 6%
Lauku zemes	3,1 mljrd.	4,9 mljrd.	+ 60%
Valsts	28,4 mljrd.	38,1 mljrd.	+34 %

KV – kadastrālā vērtība

Piemēri - dzīvokļi

Tomsona iela, Rīgā

Dzīvoklis «Jaunajā projektā» 78.4 m²

KV₂₀₁₆ = 48 000 EUR

KV₂₀₁₈ = 116 000 EUR

Sērijveida dzīvoklis
72.9 m²

KV₂₀₁₆ = 46 000 EUR

KV₂₀₁₈ = 67 000 EUR

Piemēri - savrupmājas

Amatas novada Drabešu pagasta «Amatciemā» un pārējā pagasta teritorijā

Zeme 5660 m², ēka 306 m²

KV₂₀₁₆ = 45 000 EUR
KV₂₀₁₈ = 278 000 EUR

Zeme 12 000 m², ēka 114.5 m²

KV₂₀₁₆ = 6 120 EUR
KV₂₀₁₈ = 6 650 EUR

Piemēri - savrupmājas

Jūrmala, E.Birznieka-Upīša iela

Zeme 5502 m², ēka 1705 m²

$KV_{2016} = 1\,300\,000\text{ EUR}$

$KV_{2018} = 4\,600\,000\text{ EUR}$

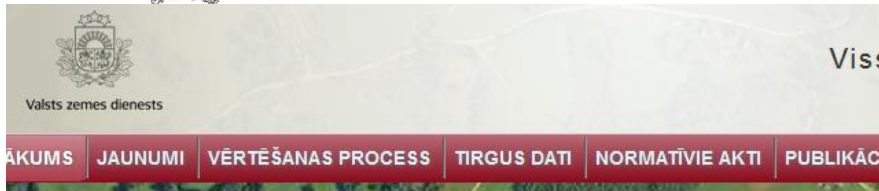

Kadastrālā vērtība un nodoklis

Gads	Nodokļa objekts	Likme	Nodokļa bāze
1998 - 1999	zeme	1.5%	kadastrālā vērtība
	ēkas, būves, pamatlīdzekļi	0.5% - 4%	bilances vai inventarizācijas vērtība
2000 - 2006	zeme	1.5%	kadastrālā vērtība
	ēkas, būves		bilances vai inventarizācijas vērtība
2007	zeme	1.5%	kadastrālā vērtība
	saimnieciskajā darbībā izmantojamās ēkas		
2008 - 2009	zeme	1.0%	
	saimnieciskajā darbībā izmantojamās ēkas		
2010	zeme	1.5%	
	saimnieciskajā darbībā izmantojamās ēkas		
	dzīvojamās mājas	0.1% - 0.3%	
No 2011	zeme	1.5%	
	saimnieciskajā darbībā izmantojamās ēkas		
	dzīvojamās mājas	0.2% - 0.6%	

Kur projekts pieejams?

Vienkārši par kadastrālo vērtību	Aprēķinu piemēri
Izmaiņas kadastrālajā vērtēšanā	Kadastrālo vērtību bāze 2016.gadam
Pieteikties uz konsultāciju	Kas ietekmē kadastrālo vērtību?
Speciālās vērtības lauku zemei	Kadastrālo vērtību bāze 2018.-2019.gadam

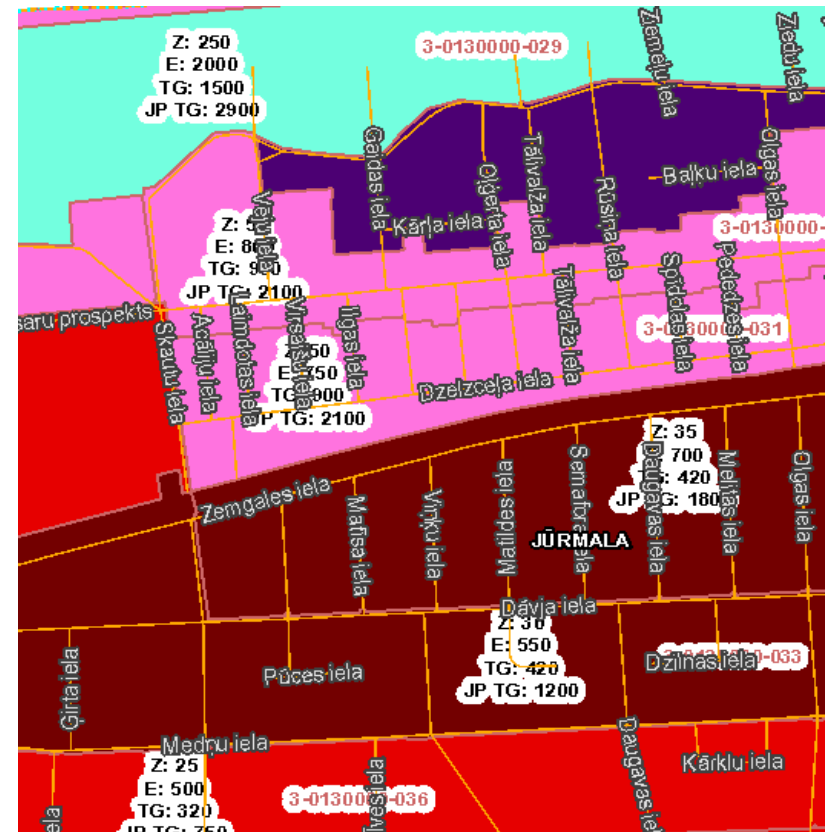
Lapu www.kadastralavertiba.lv Valsts zemes dienests ir izveidojis, lai ikvienam interesentam neatkarīgi no priekšzināšanām būtu iespējams gūt priekšstatu par nekustamo īpašumu kadastrālo vērtību un tās aprēķināšanu. Vienkāršoti kadastrālās vērtības aprēķināšanas mehānisms skaidrots sadaļā "Vienkārši par kadastrālo vērtību". Gadījumā, ja rodas papildus jautājumi par šo sadaļu, atbildes, iespējams, spēsiet atrast sadaļā "Biežāk uzdotie jautājumi", turpat komentāru sadaļā varat uzdot arī savu jautājumu, uz kuru centīsimies operatīvi atbildēt.

Savukārt tiem, kas vēlas izprast kadastrālās vērtības veidošanos līdz pēdējam komatam, aicinām izpētīt lapas pārējās sadaļas, galvenokārt sadaļu "Vērtēšanas process". Jāatzīmē, ka kadastrālā vērtība nevar būt aprēķināta nepareizi, jo vērtības aprēķinu veic Kadastra informācijas sistēma automātiski, pamatojoties uz vērtību ietekmējošajiem faktoriem. Cilvēciskās kļūdas iespējama ir izslēgta. Tiesa, ir svarīgi, lai aprēķinā izmantotie Kadastra informācijas sistēmā reģistrētie dati (vērtību ietekmējošie faktori) būtu korekti un atbilstoši

www.kadastralavertiba.lv

www.kadastrs.lv

tematiskā karte «Dzīvojamās apbūves vērtību līmeņi 2018.gadam»

Valsts zemes
dienests

Priekšlikumi nodokļa politikas maiņai

- Atcelt (vai būtiski mainīt robežu) progresivitāti mājokļiem
- Ieviest neapliekamo minimumu – pēc platības zemei un mājai
- Ieviest vienotu likmi mājokļiem (zemei un ēkai viena likme)
- Koriģēt pašvaldību finanšu izlīdzināšanas mehānismu
- Pārskatīt kadastrālās vērtības nekustamā īpašuma nodoklim atbilstības līmeni pret tirgus vērtības līmeni

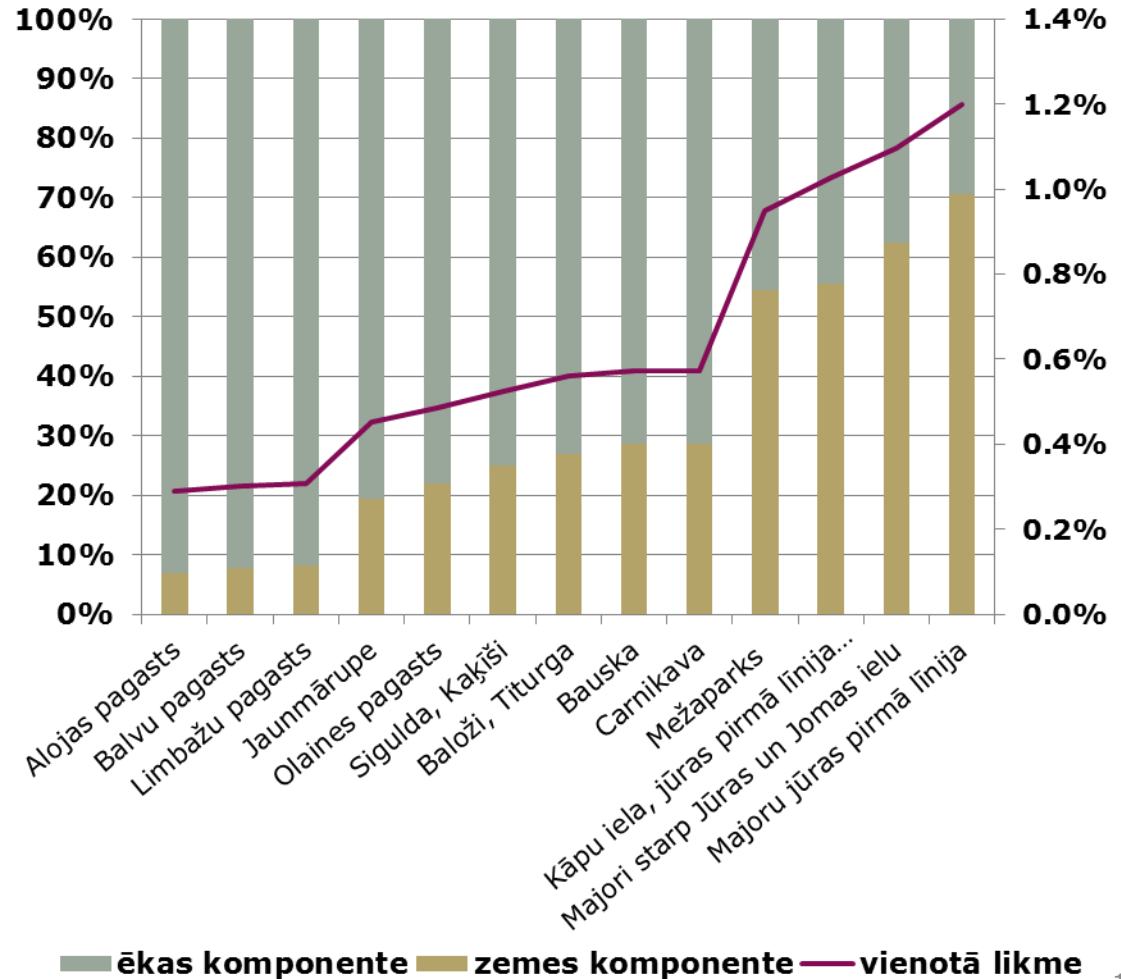
Valsts zemes dienests

Nevienlīdzīgs nodokļu slogs

Šobrīd valsts mērogā līdzīgiem objektiem veidojas atšķirīgs nodokļa slogs

Augsta nodokļa likme zemei, zema likme dzīvojamām ēkām rada situāciju, ka nekustamā īpašuma nodokļa slogs ir atšķirīgs dažādās teritorijās un īpašumos

- Ja apskata atsevišķi zemi – taisnīgi!
- Ja apskata atsevišķi ēkas – taisnīgi!
- Ja apskata **īpašumu kopā** – ?

Valsts zemes
dienests

Vienotās likmes modelēšana

- Izlase – savrupmājas ar piekrītošo zemi (laukos izslēgti lauksamniecības īpašumi); dzīvokļi ar piekrītošo zemi
- Vienota nodokļa likme, fiskāli neitrāli pret 2016.gadu (rēķinot 2018.gada vērtībām, ar standarta likmēm, bez atvieglojumiem)

Teritorija	Likme
Latvijā	0,34%
Rīga	0,33%
Jūrmala	0,32%
Jelgava	0,37%
Liepāja	0,39%
Daugavpils	0,26%
Ķekavas novads	0,28%
Mārupes novads	0,31%
Garkalnes novads	0,38%
Salaspils novads	0,26%
Ventspils	0,39%
Ogres novads	0,37%
Carnikavas novads	0,37%
Babītes novads	0,25%
Saulkrastu novads	0,52%
Ādažu novads	0,34%
Olaines novads	0,34%
Stopiņu novads	0,26%
Valmiera	0,33%
Siguldas novads	0,39%
Rēzekne	0,34%
Cēsu novads	0,39%
Ikšķiles novads	0,32%
Tukuma novads	0,35%
Engures novads	0,44%

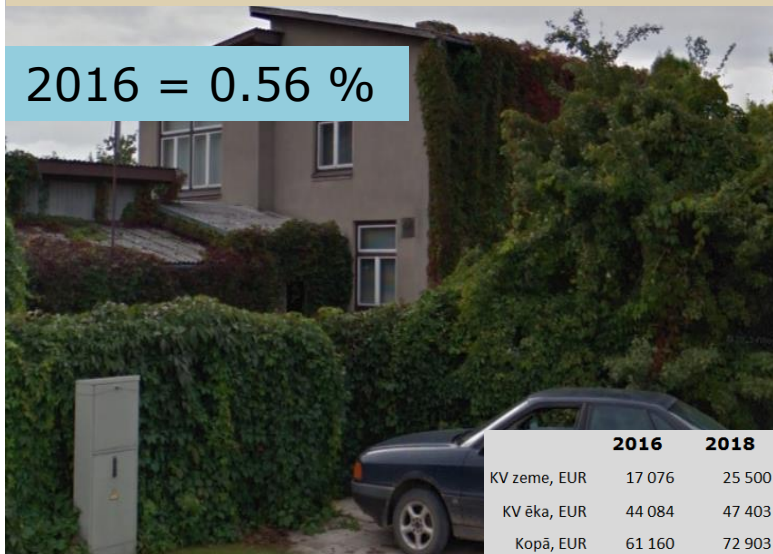

Piemēri – vienotā likme

Babītes novads, Piņķi

Zeme 1200 m², ēka 138 m²

2016 = 0.56 %

	2016	2018
KV zeme, EUR	17 076	25 500
KV ēka, EUR	44 084	47 403
Kopā, EUR	61 160	72 903

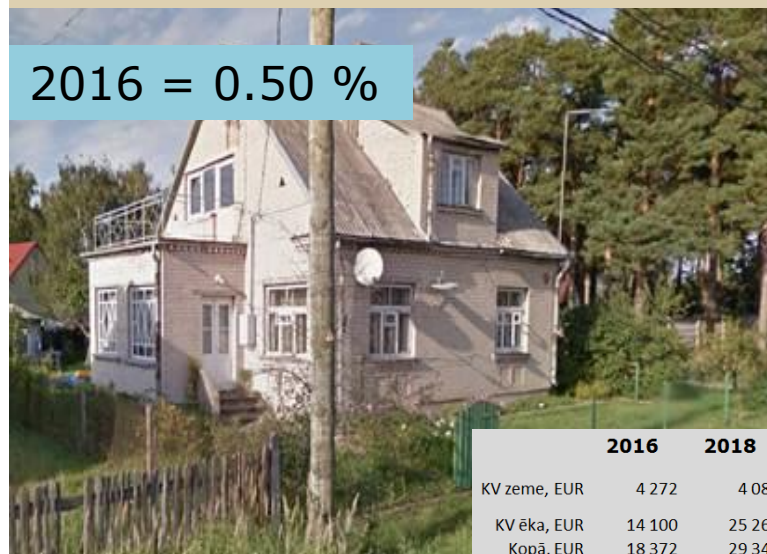
Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) apjoms, EUR

2016.g.KV un 2016.g. NĪN modelis		2018.g.KV un 2016.g. NĪN modelis		2018.g.KV un vienota likme 0,35% (fiskāli neitrāls)	
344		477		255	
zeme 1.5%	256	zeme 1.5%	382	zeme 0.35%	89
ēka 0.2%	88	ēka 0.2%	95	ēka 0.35%	166

Daugavpils pilsēta

Zeme 1200 m², ēka 132.12 m²

2016 = 0.50 %

	2016	2018
KV zeme, EUR	4 272	4 080
KV ēka, EUR	14 100	25 268
Kopā, EUR	18 372	29 348

Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) apjoms, EUR

2016.g.KV un 2016.g. NĪN modelis		2018.g.KV un 2016.g. NĪN modelis		2018.g.KV un vienota likme 0,35% (fiskāli neitrāls)	
92		111		102	
zeme 1.5%	64	zeme 1.5%	61	zeme 0.35%	14
ēka 0.2%	28	ēka 0.2%	50	ēka 0.35%	88

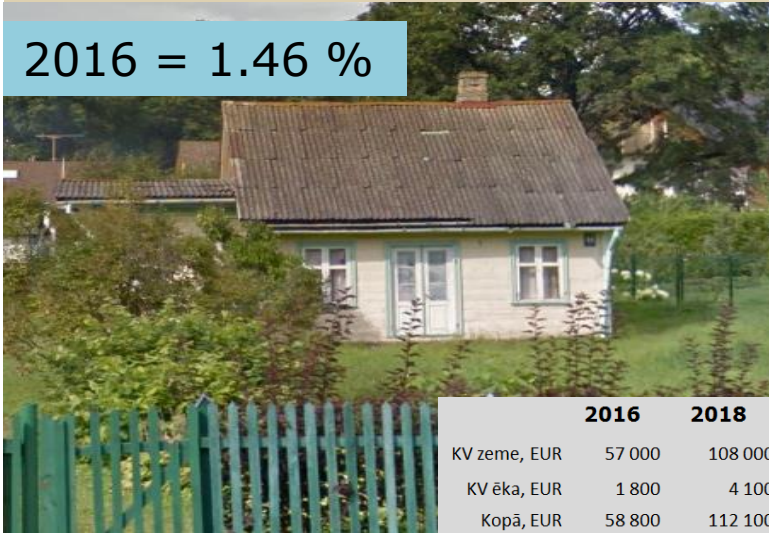

Piemēri –vienotā likme

Jūrmala, Dubultu prospekts

Zeme 1000 m², ēka 48.9 m²
nolietojums 75%, nav kanalizācijas

2016 = 1.46 %

	2016	2018
KV zeme, EUR	57 000	108 000
KV ēka, EUR	1 800	4 100
Kopā, EUR	58 800	112 100

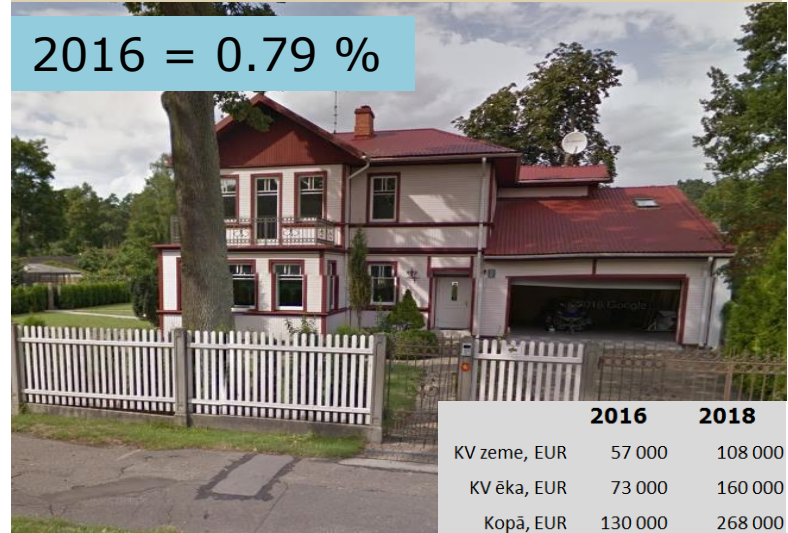
Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) apjoms, EUR

2016.g.KV un 2016.g. NĪN modelis		2018.g.KV un 2016.g. NĪN modelis		2018.g.KV un vienota likme 0,35% (fiskāli neitrāls)	
859		1 628		392	
zeme 1.5%	855	zeme 1.5%	1620	zeme 0.35%	378
ēka 0.2%	4	ēka 0.2%	8	ēka 0.35%	14

Jūrmala, Dubultu prospekts

Zeme 1000 m², ēka 167.7 m², ir labiekārtojumi

2016 = 0.79 %

	2016	2018
KV zeme, EUR	57 000	108 000
KV ēka, EUR	73 000	160 000
Kopā, EUR	130 000	268 000

Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) apjoms, EUR

2016.g.KV un 2016.g. NĪN modelis		2018.g.KV un 2016.g. NĪN modelis		2018.g.KV un vienota likme 0,35% (fiskāli neitrāls)	
1 033		2 253		938	
zeme 1.5%	855	zeme 1.5%	1620	zeme 0.35%	378
ēka 0.2% 0.4%	178	ēka 0.2% 0.4% 0.6%	633	ēka 0.35%	560

KV- kadastrālā vērtība

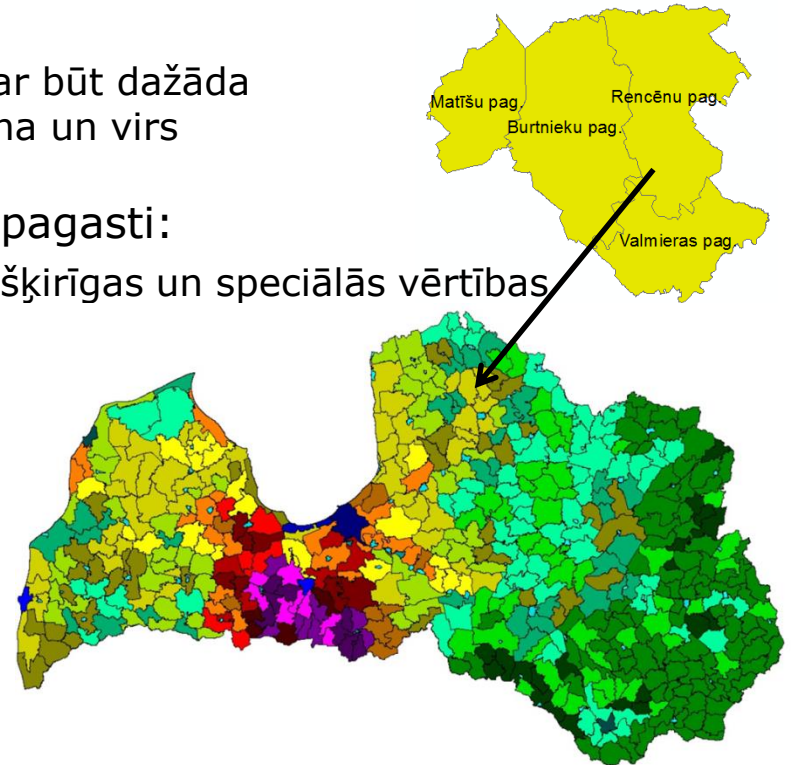
Valsts zemes dienests

Speciālā vērtība laukos

- Īstermiņa kompromiss (pārejas periodā) – nekustamā īpašuma **nodokļa pieauguma ierobežojums**
- **Zūd taisnīgums** – nav viendabīga pieeja nodokļu aprēķinā, jo:
 - Iesaldēta situācija laikā
 - Teritoriju turpmāka attīstība var būt dažāda
 - Dalīta pieeja objektiem līdz 3 ha un virs

- **Piemērs** – Burtnieku novada 4 pagasti:
 - 2011./2012.gadā LIZ cenas atšķirīgas un speciālās vērtības
 - 2016.gadā atšķirīgas:

Pagasts	Speciālā vērtība (EUR/ha)
Matīšu	580
Burtnieku	580
Rencēnu	580
Valmieras	740

- 2013.gadā cenas izlīdzinājušās un visos pagastos līdzīgas (KV uz 2016.gadu 1000 EUR/ha)
- Valmieras pagastā nodoklis no speciālās vērtības par ~ 25% augstāks kā pārējos pagastos

Valsts zemes
dienests

Piedāvājums

$$\text{Nekustamā īpašuma nodoklis} = \frac{\text{Masveida «tirgus vērtība»} \times \text{Vērtības atbilstības koeficients}}{\text{Kadastrālā vērtība}} \times \text{Nodokļa likme}$$

Vērtību atbilstības koeficients (ar nodokli apliekamās vērtības līmenis) – politiska izšķiršanās:

- Latvija 85%
- Zviedrija 75%
- ASV Džordžija 40%

Ierasta prakse ir **diferencēt** nodokļus arī **starp īpašuma grupām**. To var darīt ar nodokļu likmi vai vērtību atbilstības līmeni vai abiem vienlaicīgi

ANO pētījums par īpašuma nodokļiem Eiropā (2013)

Ja pašreiz lauksaimniecības zemes atbilstība tirgus vērtībām ir 40- 50%, tad šai grupai iespējams noteikt vērtības atbilstības koeficientu 0.5*, nodrošinot **taisnīgu** nodokļu sadalījumu

*iespējams iestrādāt esošajā Kadastra IS

Valsts zemes
dienests

Paldies par uzmanību!